

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

**Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж
Миколаївського національного університету
імені В.О. Сухомлинського»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий коледж
МНУ імені

В.О. Сухомлинського

_____ О.О. Царенко
«__» _____ 2021 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
З ІСТРІЇ УКРАЇНИ**

на 2021 рік

для вступу до ВСП "Фахового коледжу МНУ імені В.О.Сухомлинського"
на основі базової неповної загальної середньої освіти (9-й клас)
за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр»

на спеціальності

081 право

231 соціальна робота

072 фінанси, банківська справа та страхування

123 Комп'ютерна інженерія

113 Прикладна математика

СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії
економіко-гуманітарного та
загальноосвітнього напрямку
підготовки

Голова ЦК

_____ О.В. Гінкевич
«__» _____ 2021 р.

Миколаїв 2021

Програма вступного випробування (у формі тестування) для вступу до Коледжу МНУ імені В.О.Сухомлинського на основі базової неповної загальної середньої освіти (9-й клас) за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» навчальної дисципліни «Історія України»

Розробник: Герус-Бахтіна Наталя Анатоліївна, викладач другої категорії історії України ВСП «Фаховий коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського», _____ (Герус-Бахтіна Н.А.)

Програму вступного випробування схвалено і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки

Протокол №8 від «10» грудня 2020 р.

Голова комісії _____ (Гінкевич О.В.)

«_____» _____ 2020 р.

Пояснювальна записка

Вивчення курсу «Історії України» є одним із найважливіших чинників формування національної свідомості народу.

“Без знання минулого неможливо точне поняття про сучасне”, – справедливо наголошував видатний український історик М.С. Грушевський.

Цілеспрямоване і планомірне застосування системи методичних засобів формування вмінь:

пояснення суті і практичного значення кожного способу навчальної діяльності стосовно пізнання історії; застосування пам'яток з переліком виконуваних дій;

планування викладачем завдань і задач, у тому числі й проблемних, по кожному розділу і великим темам курсу з урахуванням перспективи формування різних способів діяльності, необхідних для засвоєння даного історичного матеріалу;

виконання студентами завдань і задач (переважно з підручників), які закріплюють ці знання про способи діяльності, вчать творчому застосуванню формованих умінь;

створення на заняттях проблемних ситуацій, які стимулюють застосування різноманітних способів пізнавальної діяльності, і за їхньою допомогою оперувати теоретичними знаннями;

систематичний контроль (з боку викладача) і самоконтроль (з боку студентів) за пізнавальною діяльністю групи, зокрема рецензування розгорнутих відповідей різного характеру, аналіз планів, конспектів, тез за змістом і за формою.

Знання і уміння:

- знання дат, хронологічних меж, періодів найбільш важливих історичних подій і процесів;
- знання фактів — місця, обставин, учасників, результатів подій;

- співвіднесення одиничних фактів і типових загальних явищ;
- визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- групування (класифікація) фактів за вказаною ознакою;
- знання історичних понять термінів, їх визначень;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Розділи	Зміст навчального матеріалу
1	Найдавніша історія України	Початки людського життя в Україні. Найдавніші землероби та скотарі на території України. Ранній залізний вік на українських землях. Античні міста-колонії в Північному Причорномор'ї. Давні слов'яни, Велике переселення народів.
2	Східні слов'яни на території України.	Східнослов'янські племена та їх розселення на території України . Київська держава за перших князів. Впровадження християнства як державної релігії.
3	Утворення Київської Русі та розвиток держави .	Київська держава та її політичний і соціально-економічний розвиток. Розвиток держави за часів князювання Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха. Утворення Галицько-Волинського князівства. Монгольська навала на українські землі.
4	Роздробленість Київської Русі. Політичний устрій, соціально-економічний, розвиток Київської Русі за часів роздробленості.	Причини феодальної роздробленості, етапи та наслідки. Політичний, соціальний устрій та господарське життя Київської Русі та Галицького-Волинської держави.

5	Культура Київської Русі. Проблема формування народностей.	Писемність, освіта, наукові знання, література, музика, архітектура. Історичне значення Київської Русі та Галицького-Волинської держави. Проблема формування народностей.
6	Занепад Київської Русі в др. пол. XI ст.	Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств.
7	Етапи розвитку Галицько-Волинського князівства.	Процес об'єднання Галицького та Волинського князівства в к XI ст. Характерні риси правління князя Романа Мстиславовича, Данила Галицького. Особливості розвитку Галицько-Волинського князівства. Історичне значення існування Галицько-Волинського королівства. Процес занепаду Галицько-Волинського князівства за нащадків Данила Романовича.
8	Початок литовського та польського володарювання на українських землях (у другій половині XIV першій половині XV ст.).	Початок литовського володарювання на українських землях. Польське володарювання та його наслідки для українських земель. Українські землі у складі Литви, Польщі, Угорщини, Молдавії та Московського князівства.
9	Культурне та церковне життя у XV- XVI ст.	Характерні риси розвитку культури та церковного життя. Освіта. Наука. Література. Юрій із Дрогобича. Початок українського книговидання. Архітектура й містобудування.
10	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу.	Люблінська унія. Початок польського володарювання на українських землях. В.К.Острозький. Культура України князівської епохи, церковне життя. Національно-культурний рух в др. пол. XVI ст. Виникнення українського козацтва та Запорозької Січі. Наростання національно-визвольної війни. Українське козацтво у першій чверті XVII. Доба героїчних походів і козацьких повстань. Гетьман П.Конашевич-Сагайдачний.

11	Національно-культурний рух в Україні (XVI ст. – першій половині XVII ст.)	Церковне життя в другій половині XVI ст. Берестейська церковна унія. Культура України в другій половині XVI - першій половині XVII ст. розвиток освіти та науки, літератури, музики, архітектури, образотворчого мистецтва.
12	Національно – визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої XVII ст. відродження Української держави.	Передумови Національно-визвольної війни. Б. Хмельницький, його сподвижники. Програма розбудови Української козацької держави. Утворення української козацької держави-Гетьманщини. Політичний та адміністративно-територіальний устрій Гетьманщини. Фінансова система та судочинство. Українська армія. Зміни в соціально-економічному житті українського народу. Внутрішньо - і зовнішньополітичне становище Гетьманщини наприкінці 1653 р. Українські землі в системі міжнародних відносин. Місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи. Зовнішня політика Гетьманщини.
13	Українські землі в другій половині XVII ст. поділ Гетьманщини та боротьба за незалежність.	Гетьман І. Виговський, його зовнішня та внутрішня політика. Гадяцька угода 1658 р. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. Правобережна та Лівобережна Україна XVII ст. Боротьба за владу на Лівобережній Україні. Гетьман П. Дорошенко, його боротьба за об'єднання України. Занепад Правобережжя, його перехід під владу Польщі. Слобідська Україна в другій половині XVII ст. Заснування слобідських міст. Адміністративно-політичний та соціальний устрій.
14	Українські землі наприкінці XVII ст. – в першій половині XVIII ст.	Гетьманщина наприкінці XVII - на початку XVIII ст. «Вічний мир». Обрання гетьманом І. Мазепа. Коломацькі статті 1687 р. Зовнішня та внутрішня політика гетьмана І. Мазепа. Правобережна Україна наприкінці XVII - на початку XVIII ст. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Україна в подіях

		<p>Північної війни. Українсько-шведський союз.</p> <p>Военно-політичні акції російського царя проти українців. Полтавська битва. Гетьман І. Мазепа в історії України.</p> <p>Особливості розвитку культури. Освіта і друкарство. Києво-Могилянська академія. Розвиток літератури: поезія, богословські твори, літописна та історична проза. Графіка. Живопис. Музика. Театр. Архітектура. Скульптура.</p>
15	Українські землі в другій половині XVIII ст.	<p>Остаточна ліквідація Гетьманства. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація решток автономного устрою Гетьманщини.</p> <p>Соціально-політичне та економічне становище в Правобережній Україні. Розгортання гайдамацького руху. Коліївщина. М. Залізняк. Зміни у політичному становищі правобережних земель.</p> <p>Становище в Галичині, на Буковині та Закарпатті. Опришківський рух. Поділи Речі Посполитої. Зміни у політичному становищі західноукраїнських земель. Ліквідація Запорізької Січі. Кримське ханство в XVIII ст. Приєднання Криму до Росії.</p>
16	Культура України XVIII ст.	<p>Особливості розвитку культури в XVIII ст. Освіта. Внесок Києво-Могилянської академії в культурно-освітній розвиток. Розвиток філософських ідей. Г. Сковорода. Природничі науки. Музика. Театр. Архітектура. Скульптура. Графіка. Живопис.</p>
17	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII ст. – у першій половині XIX ст.	<p>Українські землі у складі Російської імперії: адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Національне та соціальне становище українського населення. Проникнення буржуазних рис повсякденного життя у побут мешканців міста і села. Життя великих міст.</p> <p>Вплив міжнародних відносин на розвиток українських земель в першій третині XIX ст. Україна в Російсько-турецькій війні 1806-1812 рр. та Російсько-французькій війні 1812 р. Азовське козацьке військо.</p>
	Західноукраїнські	Включення західноукраїнських земель до

18	землі наприкінці XVIII ст. – у першій половині XIX ст.	<p>складу Австрійської імперії: адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Політика австрійського уряду щодо українців. Національне та соціальне становище українського населення. Зміни у побуті, стилі та традиціях життя міста і села. Початок національного відродження. Поширення ідей Просвітництва у Західній Україні. Пробудження національного життя. Українська національна ідея в середовищі греко-католицьких священиків. «Руська трійця». Масонство в Україні. Україна в програмних документах декабристів.</p>
19	Культура України Кінця XVIII ст. – першої половини XIX ст.	<p>Особливості розвитку культури. Капіталізація і її вплив на культуру. Освіта. Київський та Харківський університети. Гімназії. Рішельєвський та Ніжинський ліцеї. Наука. Видатні вчені.</p> <p>Нова українська література і театр як відображення тенденцій суспільного розвитку. Т. Шевченко, І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, П. Гулак-Артемовський, Є.Гребінка. Музика, образотворче мистецтво і архітектура в пошуках українського мистецького стилю. Традиційно-побутова культура у селі та місті. Релігійне життя. Доля української жінки.</p>
20	Україна в другій половині XIX ст.	<p>Зміни в сільському господарстві. Селянська реформа 1861 р. у Наддніпрянській Україні. Капіталізація. Ринкові відносини. Поширення вільнонайманої праці. Розвиток промисловості. Особливості індустріалізації в Україні. Розвиток міст і сіл. Розширення внутрішнього ринку. Торгівля.</p> <p>Реформи адміністративно-політичного управління 60-70-х років XIX ст. у підросійській Україні. Зміни у соціальній структурі суспільства. Суперечливі процеси модернізації повсякденного життя. Початок трудової еміграції.</p>
21	Західноукраїнські землі у складі Австрійської імперії в другій половині XIX ст.	<p>Українське питання, його головні засади і принципи. Україна в геополітичних стратегіях Росії, Німеччини, Австро-Угорщини. Хлопомани і народовці. Москвофільство і малоросійство. Подвійна лояльність української еліти. Український</p>

		соціалізм. М. Драгоманов. Націонал-демократична течія - галицькі народовці і київські старогромадівці. Ідея територіалізму - патріотизму землі та концепт «українська політична нація». Національний соціал-демократизм. Участь представників різних етносів в українському визвольному русі.
22	Основні течії суспільно-політичного руху в 50—90-х роках XIX ст. на західноукраїнських землях.	Основні течії: москвофіли та народовці. Культурно-освітнє товариство «Просвіта». Польське повстання 1863-1864 рр. і Україна. Відродження громадівського руху в 70-90-х роках. Громадівський рух. «Південно-Західний відділ Російського географічного товариства». «Київський телеграф». Емський указ. Діяльність галицьких народовців у другій половині 70-х-90-ті роки XIX ст. Розгортання руху народовців на Буковині та в Закарпатті.
23	Культура України другої половини XIX ст.	Особливості розвитку української культури. Освіта. Недільні школи в Наддніпрянській Україні. Вищі навчальні заклади. Новоросійський університет. Наука. Наукові товариства. Література. Драматургія. Архітектура та містобудування. Живопис. Музика. Музеї. Українські підприємці-благодійники. Фольклор та декоративно-ужиткове мистецтво. Повсякденне життя: звичаї, традиції, побут. Зміни у житті українських жінок. Особливості релігійного життя.

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК КИЇВСЬКОЇ РУСІ

застосовує та пояснює на прикладах поняття і терміни: «слов'яни», «анти», «склавини», «Велике розселення слов'ян», «східнослов'янські племінні союзи», «князь», «Давня Русь», «Київська Русь», «Україна-Русь», «Україна», «Київська держава»;

характеризує особистість та діяльність князів, аналізує та порівнює внутрішню і зовнішню політику давньоруських князів, визначає наслідки внутрішньої та зовнішньої політики перших давньоруських князів;

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА НАПРИКІНЦІ X — У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XI ст

показує на карті території Київської держави за Володимира та Ярослава, порівнюючи їх із попереднім періодом; території сусідніх держав; встановлює хронологічну послідовність подій періоду .характеризує та оцінює діяльність князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого; висловлює ставлення до історичних діячів доби, судження про доленосні події доби.

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XI — ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIII ст.

встановлює хронологічну послідовність подій періоду.

На основі різних джерел інформації:

Застосовує та пояснює на прикладах термін «роздробленість»;

визначає причини, суть та наслідки основних явищ і подій періоду; особливості політичного та соціально-економічного життя князівств часів роздробленості;

розповідає про похід князя Ігоря, наводячи приклади з тексту «Слова...»;

характеризує та оцінює діяльність князя Володимира Мономаха;

висловлює ставлення до історичних діячів доби, судження про доленосні події доби.

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА

показує на карті столицю та територію держави, утвореної Романом Мстиславичем, території сусідніх держав, напрями походів монголів і українські міста, захоплені Батиєм,

порівнює територію Галицько-Волинської держави часів її піднесення з кордонами Київської держави часів Ярослава Мудрого, сучасними кордонами України;

встановлює хронологічну послідовність подій історії Галицько-Волинської держави.

характеризує зовнішню та внутрішню політику Данила Романовича, заходи, до яких вдавалися Даниловичі, аби втримати могутність Галицько-Волинської держави; застосовує та пояснює на прикладах поняття і терміни: «Галицько-Волинська держава», «монголи», «Золота Орда», «золотоординське ярмо»;

визначає причини, суть та наслідки основних явищ і подій періоду;

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIV—XV ст.)

показує на карті території держав, до складу яких увійшли українські землі, місця найвідоміших подій та створення найвизначніших культурних пам'яток, територію Кримського ханства;

встановлює хронологічну послідовність подій періоду.

На основі різних джерел інформації:

застосовує та пояснює на прикладах поняття і терміни: «Литовсько-руська держава», «українська шляхта», «магдебурзьке право», «кріпацтво», «іконостас»;

визначає причини, суть та наслідки основних явищ і подій періоду; особливості суспільно-політичного становища українських земель у складі Великого князівства Литовського та інших держав;

порівнює політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії;

виявляє відмінності в політиці великих князів литовських Ольгерда, Вітовта і Свидригайла щодо українських земель;

встановлює роль кожної із суспільних верств та станових груп, пояснює значення князівської верстви для збереження державотворчих традицій;

показує на карті території держав, до складу яких увійшли українські землі, місця найвідоміших подій та створення найвизначніших культурних пам'яток, територію Кримського ханства;

встановлює хронологічну послідовність подій періоду.

Вимоги та критерії оцінювання знань абітурієнтів при складанні вступного екзамену до ВСП Фахового коледжу МНУ імені В.О.Сухомлинського з історії України у 2021 році

Вступний екзамен з предмету історія України проходить у вигляді письмового тестування.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Вступне випробування проводиться у формі тестування. Вступне тестування з історії України складається з 12 завдань. Для кожного з таких завдань пропонується 4 варіанти відповіді, серед яких лише одна є правильною. Із запропонованих відповідей слід вибрати правильну та певним чином позначити її у бланку відповідей. За виконання кожного із завдань 1–12 абітурієнт може отримати 0 балів або 1 бал.

Час проходження тестування – 1 академічна година.

3. Критерії оцінювання

Для вступників, які мають базову загальну середню освіту (9 класів)

Вступне випробування проводиться у формі тестування. Вступне тестування з історії України складається з 12 завдань. Для кожного з таких завдань пропонується 4 варіанти відповіді, серед яких лише одна є правильною. Із запропонованих відповідей слід вибрати правильну та певним

чином позначити її у бланку відповідей. За виконання кожного із завдань 1–12 абітурієнт може отримати 0 балів або 1 бал.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно розв'язавши всі завдання - 12.

Оцінка за вступне випробування виставляється за дванадцятибальною шкалою і залежить від повноти відповіді. Вступне випробування виконується письмово, термін виконання – одна академічна година.

Завдання вважатиметься виконаним правильно й учасник отримує 1 бал, якщо обрано та певним чином позначено у бланку А правильний варіант відповіді.

Завдання вважатиметься виконаним неправильно й учасник отримує 0 балів, якщо у бланку А:

- а) позначено неправильний варіант відповіді;
- б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо поміж них є правильний;
- в) не позначено жодного варіанта відповіді.

Таблиця відповідності оцінювання за 12 бальною системою і кількості балів, набраних вступником на вступному тестуванні з математики

Оцінювання за 12 бальною системою оцінювання навчальних досягнень вступників	Оцінювання за 200 бальною системою оцінювання навчальних досягнень вступників	Кількість балів, набраних вступником	Оцінка
1	20	1	Незадовільно
2	50	2	
3	80	3	
4	100	4	Задовільно
5	120	5	
6	140	6	
7	150	7	Добре
8	160	8	
9	170	9	
10	180	10	Відмінно
11	190	11	
12	200	12	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. – К., 1991.
2. Антонович О. Розповіді про запорізьких козаків. – К., 1991.
3. Аркас М. Історія України Русі. – К., 1990; Одеса – 1994.
4. Баран В., Козак Д., Терпиловський Р. Походження слов'ян. – К., 1991.
5. Боплан Г. Опис України. Меріме П. Українські козаки та їхні останні гетьмани. Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.
6. Брайчевський М. Затвердження християнства на Русі. – К., 1989.
7. Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. – К., 1994.
8. Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995.
9. Голобуцький В. Запорізьке козацтво. – К., 1994.
10. Грушевський М. Історія України Русі. У 12 кн. – К., 1991-1997.
11. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1996.
12. Гуржій О. Українська козацька держава о другій половині XVIII ст.: кордони, населення, право. – К., 1994-1995. – кн. 12.
13. Історія України. – Львів, 1996.
14. Історія України в особах. – IX-XVIII ст. – К., 1995.
15. Історія українського війська. – Львів, 1992, ТІ, Львів, 1996 ТІІ.

ДОДАТКОВА:

1. Котляр М., Кульчинський С. Довідник з історії України. – К., 1996.
2. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.
3. Мицик Ю. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. – Дніпропетровськ, 1996.
4. Наливайко Д. Козацька християнська республіка. Запорізька Січ у західноєвропейських літературних пам'ятках. – К., 1992.
5. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного розвитку українського народу. – К., 1993.
6. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2х томах. – К., 1992.

7. Шефер Ж. Літопис Малоросії або історія козаків запорожців та козаків України або Малоросії. – К., 1994.